

[Ib Thyregod.]

1960 aftalt, at spørgsmålet om kooperationsbeskatningen skulle tages ud af lovforslaget, og det siges om dette spørgsmål i folketingsudvalgets betænkning af 20. maj 1960:

„Drøftelserne af kooperationens beskatningsforhold har ført til enighed i udvalget om, at en egentlig reform på dette område bør udsættes til det kommende folketingsår.“

Der var altså tale om en egentlig reform på dette område, der skulle udsættes til det kommende folketingsår, men der skulle altså gå helt indtil marts 1962 — trods bebudelsen i åbningstalen — før dette forslag blev fremsat, og en reform som den, der blev bebudet i ovennævnte bemærkning fra folketingsudvalget, er der jo på ingen måde tale om. Det forslag, som blev taget ud af lovforslaget af 1960, var igen næsten identisk med det forslag, vi behandler her, så det er for så vidt rigtigt, som det blev sagt for et øjeblik siden, at det i virkeligheden er tredje gang, vi behandler det samme forslag, som stadig ikke er nogen egentlig reform på kooperationsbeskatningens område.

Allerede før 1959 forelå der forskellige betænkninger om spørgsmålet, men i april 1959 og i februar 1960 blev der afgivet 2 betænkninger, hvori man havde foretaget en gennemgang af kooperationens og butikshandelens skatteforhold og foretaget en række statistiske undersøgelser vedrørende det skattemæssige. Jeg skal ikke her gå i detaljer om dette spørgsmål, jeg skal blot nævne, at der ikke inden for udvalget kunne opnås enighed om at fremsætte et forslag om ændringer eller et helt nyt forslag om en anden form for kooperationsbeskatning, og at det endvidere i betænkningen blev konstateret, at der rent faktisk var en ulighed til stede, uanset om man anvendte indtægtskriteriet eller omsætningskriteriet.

Der er ingen tvivl om, at den danske andelsbevægelse har haft og stadig har meget stor betydning for det danske erhvervsliv, herunder naturligvis også land-

bruget, men det kan ikke betyde, at den del af kooperationen, der drives efter udelukkende forretningsmæssige principper i konkurrence med den private handel, med rimelighed kan gøre krav på en lempeligere stilling end det øvrige erhvervsliv.

Inden for kooperationen trækker der sig efterhånden en ret væsentlig skillelinje op, en skillelinje, som også har givet sig udtryk i den tidligere lovmæssige behandling af spørgsmålet. Der er på den ene side produktionskooperationen, omfattende salgs-, produktions- og indkøbsforeninger, på den anden side den egentlige forbrugerkooperation, brugsforeningerne. Det er efterhånden gået sådan, at en række af de brugsforeninger, som oprindeligt havde en andelspræget karakter, har fået en mere og mere forretningsmæssig karakter. Det er gået sådan, at flere og flere brugsforeninger, nu et flertal af dem, er blevet åbne, og således, at det særpræg, der fra begyndelsen var ved andelsbevægelsens brugsforeninger med det solidariske ansvar og de andre særlige regler, der gælder for disse, er blevet noget udvisket. Dette gælder imidlertid ikke for produktionskooperationen, hvor andelsbevægelsens særpræg stadig gør sig gældende.

Jeg vil gerne som eksempel på det, jeg her tænker på, nævne Hovedstadens Brugsforening. Hovedstadens Brugsforening har for nylig i en stor annonce i vore dagblade indrykket en meddelelse om, at den i år udbetaler en dividende på 15½ mill. kr. Den har endvidere i samme annonce anført, at det kun koster 1 kr. at blive medlem af HB. Det er klart, at vi netop med HB ser et eksempel på en brugsforening, der er kommet langt ud over det, som var andelsbevægelsens oprindelige særpræg. At et indskud på blot 1 kr. er tilstrækkeligt til at blive medlem, at det solidariske ansvar ikke længere er en realitet, gør i forbindelse med den form, hvorunder denne brugsforening drives, at man er kommet langt uden for det, som var andelsbevægelsens særpræg. Jeg må også i denne forbindelse nævne, hvordan HB lægger sine udsalg. HB lægger